KOMISIJAS ĪSTENOŠANAS LĒMUMS

(2013. gada 18. decembris)

par to, ka Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotajai Karalistei attiecībā uz Angliju, Skotiju un Velsu piešķir atkāpi, kuru tā pieprasījusi atbilstīgi Padomes Direktīvai 91/676/EEK attiecībā uz ūdeņu aizsardzību pret piesārņojumu, ko rada lauksaimnieciskas izcelsmes nitrāti

(izziņots ar dokumenta numuru C(2013) 9167)

(Autentisks ir tikai teksts angļu valodā)

(2013/781/ES)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Padomes 1991. gada 12. decembra Direktīvu 91/676/EEK attiecībā uz ūdeņu aizsardzību pret piesārņojumu, ko rada lauksaimnieciskas izcelsmes nitrāti [1], un jo īpaši tās III pielikuma 2. punkta trešo daļu,

tā kā:

(1) Ja kūtsmēslu daudzums, ko dalībvalsts ir paredzējusi izmantot uz vienu hektāru gadā, atšķiras no Direktīvas 91/676/EEK III pielikuma 2. punkta otrās daļas pirmajā teikumā un minētās daļas a) apakšpunktā norādītā, minētais daudzums jānosaka tā, lai nekavētu minētās direktīvas 1. pantā noteikto mērķu sasniegšanu, un jāpamato ar objektīviem kritērijiem, piemēram, ilgiem veģetācijas periodiem un kultūrām ar lielu slāpekļa patēriņu.

(2) Komisija 2009. gada 29. maijā pieņēma Lēmumu 2009/431/EK, ar ko Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotajai Karalistei attiecībā uz Angliju, Skotiju un Velsu piešķir atkāpi, ko tā pieprasījusi atbilstīgi Padomes Direktīvai 91/676/EEK attiecībā uz ūdeņu aizsardzību pret piesārņojumu, ko rada lauksaimnieciskas izcelsmes nitrāti [2], atļaujot izmantot kūtsmēslus apmērā, kas nepārsniedz 250 kg slāpekļa uz hektāru gadā, ievērojot konkrētus nosacījumus, saskaņā ar rīcības programmām Anglijā (2008. gada Noteikumi Nr. 2349), Skotijā (2008. gada Noteikumi Nr. 298 ar grozījumiem) un Velsā (2008. gada Noteikumi Nr. 3143); šā lēmuma spēkā esības termiņš ir 2012. gada 31. decembris.

(3) Ar Lēmumu 2009/431/EK piešķirtā atkāpe attiecās uz 433 saimniecībām 2010. gadā (no tām 425 bija Anglijā, 6 Skotijā un 2 Velsā), 404 saimniecībām 2011. gadā (no tām 396 bija Anglijā, 7 Skotijā un 1 Velsā) un 390 saimniecībām 2012. gadā (no tām 385 bija Anglijā, 4 Skotijā un 1 Velsā). Ar Lēmumu 2009/431/EK piešķirtā atkāpe Apvienotajā Karalistē 2009.–2012. gadā attiecās uz aptuveni 110 000 mājlopu (kas atbilst 0,9 % no mājlopu kopskaita), 45 000 hektāru zālaugu platības (kas atbilst 0,4 % kopējās platības) un 5 000 hektāru aramzemes (kas atbilst 0,1 % kopējās platības).

(4) Apvienotā Karaliste 2012. gada 20. decembrī iesniedza Komisijai lūgumu pagarināt atkāpes termiņu atbilstīgi Direktīvas 91/676/EEK III pielikuma 2. punkta trešajai daļai ar tiem pašiem nosacījumiem, kas noteikti Lēmumā 2009/431/EK.

(5) Apvienotā Karaliste ir pieņēmusi rīcības programmas 2013.–2016. gadam atbilstīgi Direktīvas 91/676/EEK 5. pantam, pieņemot šādus noteikumus: 2008. gada Noteikumus par nitrātu piesārņojuma novēršanu (Likumpamatotais akts (LA) Nr. 2008/2349) un grozošos noteikumus LA Nr. 2009/3160, LA Nr. 2012/1849, LA Nr. 2013/1001 un LA Nr. 2013/2619 attiecībā uz Angliju; 2008. gada Noteikumus par rīcības programmu pret nitrātiem jutīgu zonu aizsardzībai (Skotijas LA Nr. 2008/298) un grozošos noteikumus (Skotijas) LA Nr. 2013/123 attiecībā uz Skotiju; 2013. gada (Velsas) Noteikumus par nitrātu piesārņojuma novēršanu (LA Nr. 2013/2506 (W. 245)) attiecībā uz Velsu.

(6) Saskaņā ar LA Nr. 2013/2619 attiecībā uz Angliju, Skotijas 2002. gada LA Nr. 276 un Skotijas LA Nr. 546 attiecībā uz Skotiju un LA Nr. 2013/2506 (W. 245) attiecībā uz Velsu noteiktās apdraudētās teritorijas, uz kurām attiecas rīcības programmas, aptver 58 % kopējās platības Anglijā, 14 % kopējās platības Skotijā un 2,3 % kopējās platības Velsā.

(7) Iesniegtie dati par ūdens kvalitāti liecina, ka attiecībā uz pazemes ūdeņiem Anglijā 85 % pazemes ūdensobjektu vidējā nitrātu koncentrācija ir mazāka par 50 mg/l nitrātu un 60 % pazemes ūdensobjektu nitrātu koncentrācija ir mazāka par 25 mg/l nitrātu. Velsā 95 % pazemes ūdensobjektu vidējā nitrātu koncentrācija ir mazāka par 50 mg/l un 87 % pazemes ūdensobjektu nitrātu koncentrācija ir mazāka par 25 mg/l. Skotijā vairāk nekā 87 % pazemes ūdensobjektu vidējā nitrātu koncentrācija ir mazāka par 50 mg/l un 62 % pazemes ūdensobjektu nitrātu koncentrācija ir mazāka par 25 mg/l. Attiecībā uz virszemes ūdeņiem Anglijā vairāk nekā 59 % monitoringa objektu vidējā nitrātu koncentrācija ir mazāka par 25 mg/l un 8 % monitoringa objektu vidējā nitrātu koncentrācija pārsniedz 50 mg/l. Skotijā un Velsā vairāk nekā 95 % monitoringa objektu vidējā nitrātu koncentrācija ir mazāka par 25 mg/l. Skotijā vidējā nitrātu koncentrācija nevienā monitoringa objektā nepārsniedz 50 mg/l nitrātu, savukārt Velsā 1 % monitoringa objektu vidējā nitrātu koncentrācija pārsniedz 50 mg/l.

[1] OV L 375, 31.12.1991., 1. lpp.
[2] OV L 141, 6.6.2009., 48. lpp.

(8) Izskatījusi Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes lūgumu un ņemot vērā pieredzi, kas gūta saistībā ar Lēmumā 2009/431/EK paredzēto atkāpi, Komisija uzskata, ka Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes pieprasītais kūtsmēslu daudzums – 250 kg slāpekļa uz hektāru gadā – nekavēs Direktīvas 91/676/EEK mērķu sasniegšanu, ja tiks ievēroti daži stingri nosacījumi.

(9) Apvienotās Karalistes iesniegtie pamatojuma dokumenti liecina, ka pieprasītais daudzums – 250 kg slāpekļa uz hektāru gadā no ganību dzīvnieku mēsliem ganību saimniecībās – ir pamatots, norādot objektīvus kritērijus, piemēram, lielu nokrišņu neto daudzumu, ilgus veģetācijas periodus un lielus to zālaugu ražas apjomus, kuri patērē daudz slāpekļa.

(10) Lēmuma 2009/431/EK termiņš ir 2012. gada 31. decembris. Lai nodrošinātu, ka attiecīgie lauksaimnieki var turpināt izmantot atkāpes sniegtās priekšrocības, ir lietderīgi pagarināt Lēmuma 2009/431/EK spēkā esības termiņu.

(11) Šajā lēmumā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar atzinumu, ko sniegusi Nitrātu komiteja, kura izveidota saskaņā ar Direktīvas 91/676/EEK 9. pantu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Apvienotās Karalistes 2012. gada 20. decembra vēstulē attiecībā uz Angliju, Skotiju un Velsu pieprasīto atkāpi, kas atļauj lietot vairāk kūtsmēslu, nekā paredzēts Direktīvas 91/676/EEK III pielikuma 2. punkta otrās daļas pirmajā teikumā un minētās daļas a) apakšpunktā, piešķir, nosakot pienākumu ievērot šajā lēmumā noteiktos nosacījumus.

2. pants

Definīcijas

Šajā lēmumā izmanto šādas definīcijas:

a) "ganību saimniecības" ir saimniecības, kurās 80 % vai vairāk no lauksaimnieciski izmantojamās platības, kurā var lietot kūtsmēslus, aizņem zālāji;

b) "ganību dzīvnieki" ir liellopi (izņemot nobarojamos teļus), aitas, brieži, kazas un zirgi;

c) "zālāji" ir pastāvīgas zālaugu platības vai pagaidu zālaugu platības (pagaidu platības laiž atmatā uz laiku līdz četriem gadiem);

d) "zemes gabals" ir atsevišķs lauks vai lauku grupa, kas audzēto kultūraugu, augsnes tipa un mēslošanas prakses ziņā ir viendabīga.

3. pants

Darbības joma

Šo lēmumu piemēro ganību saimniecībām, katru gadījumu izskatot atsevišķi un ar priekšnoteikumu, ka tiek ievēroti 4., 5. un 6. pantā izklāstītie nosacījumi.

4. pants

Ikgadēja pieteikšanās un saistības

1. Lauksaimnieki, kas vēlas izmantot šajā lēmumā paredzēto atkāpi, ik gadu iesniedz pieteikumu kompetentajām iestādēm.

2. Līdztekus 1. punktā minētajai ikgadējai pieteikuma iesniegšanai viņi rakstiski apņemas izpildīt 5. un 6. pantā paredzētos nosacījumus.

5. pants

Kūtsmēslu un citu mēslošanas līdzekļu izmantošana

1. Ganību dzīvnieku kūtsmēslu daudzums, ko ik gadu izkliedē ganību saimniecību platībās, tostarp pašu dzīvnieku atstātie mēsli, nedrīkst pārsniegt kūtsmēslu daudzumu, kas satur 250 kg slāpekļa uz hektāru, ievērojot 2.–7. punktā noteiktos nosacījumus.

2. Kopējā slāpekļa ienese nepārsniedz ne attiecīgā kultūrauga paredzamās vajadzības pēc barības vielām, ņemot vērā augsnes nodrošināto slāpekļa daudzumu, ne saimniecībai piemērojamo slāpekļa normu kas noteikta Nitrātu rīcības programmā.

3. Katrai saimniecībai ir mēslošanas plāns, kurā aprakstīta lauksaimniecības zemes gabalu augseka un plānotais kūtsmēslu un citu mēslošanas līdzekļu izmantojums. Šis plāns saimniecībā tiek sagatavots līdz katra kalendārā gada 1. martam. Mēslošanas plānā obligāti norāda šādus datus:

a) augsekas plānu, kurā uzrādīta to zemes gabalu platība akros, kuros aug zālaugi, un to zemes gabalu platība akros, kuros aug citi kultūraugi, kā arī shematiska karte, kurā norādīts atsevišķo zemes gabalu izvietojums;

b) mājlopu skaits, to turēšanas un kūtsmēslu uzkrāšanas sistēmas apraksts, norādot arī datus par kūtsmēslu krātuves tilpumu;

c) saimniecībā saražoto kūtsmēslu slāpekļa un fosfora satura aprēķins;

d) no saimniecības izvesto vai tai piegādāto kūtsmēslu daudzums, veids un raksturlielumi;

e) paredzamais kultūraugiem vajadzīgais slāpekļa un fosfora daudzums katrā zemes gabalā;

f) augsnes analīžu rezultāti attiecībā uz slāpekļa un fosfora saturu;

g) tā mēslošanas līdzekļa veids, kuru plānots izmantot;

h) aprēķins par slāpekļa un fosfora daudzumu, ko katrā zemes gabalā iestrādā ar kūtsmēsliem;

i) aprēķins par slāpekļa un fosfora daudzumu, ko katrā zemes gabalā iestrādā ar ķīmiskajiem mēslošanas līdzekļiem un citiem mēslošanas līdzekļiem.

Lai nodrošinātu saskaņotību starp plāniem un faktisko lauksaimniecības praksi, plānus atjaunina ne vēlāk kā septiņas dienas pēc jebkādu izmaiņu ieviešanas lauksaimniecības praksē.

4. Katrs lauksaimnieks reģistrē datus mēslošanas pārskatā, kurā ietverama arī informācija par slāpekļa un fosfora ieneses pārvaldību. To par katru kalendāro gadu iesniedz kompetentajai iestādei.

5. Katras tādas ganību saimniecības lauksaimnieks, kurai piemēro atkāpi, piekrīt tam, ka 4. panta 1. punktā minētajam pieteikumam, mēslošanas plānam un mēslošanas pārskatam var veikt pārbaudi.

6. Katrs lauksaimnieks, kura saimniecībai piemēro atkāpi, regulāri veic augsnes slāpekļa un fosfora satura analīzi, lai nodrošinātu precīzu mēslošanu.

Paraugu ņemšana un analīze jāveic vismaz reizi četros gados visos lauksaimniecības zemes gabalos, kuri augsekas un augsnes īpašību ziņā ir viendabīgi.

Veic vismaz vienu analīzi uz katriem pieciem lauksaimniecības zemes hektāriem.

Augsnes slāpekļa un fosfora satura analīžu rezultāti ir pieejami katrā saimniecībā, kurai piemēro atkāpi.

7. Kūtsmēslus nedrīkst izkliedēt rudenī pirms zāles audzēšanas.

6. pants

Zemes apsaimniekošana

1. Vismaz astoņdesmit procentos no saimniecību platībām, kuras apstrādā ar kūtsmēsliem, audzē zāli.

2. Lauksaimnieki, kas izmanto individuālo atkāpi, veic šādus pasākumus:

a) pagaidu zālaugu platības smilšainā augsnē uzar pavasarī;

b) visu veidu augsnēs pēc zālāja uzaršanas tūlīt sēj tādus kultūraugus, kas uzņem daudz slāpekļa;

c) augsekā neiekļauj pākšaugus vai citus augus, kas saista atmosfēras slāpekli.

3. Tomēr 2. punkta c) apakšpunkts neattiecas uz āboliņu zālaugu platībās, kurās āboliņa ir mazāk par 50 %, vai uz citiem pākšaugiem ar zāles pasēju.

7. pants

Monitorings

1. Kompetentās iestādes nodrošina, ka par katru apgabalu tiek izveidotas un ik gadu atjauninātas kartes, kurās attēlota ganību saimniecību procentuālā daļa, mājlopu procentuālā daļa un lauksaimniecības zemes procentuālā daļa, uz ko attiecas individuālās atkāpes, kā arī kartes par vietējo zemes izmantojumu.

2. Lai nodrošinātu datus par slāpekļa un fosfora koncentrāciju augsnes ūdeņos, minerālo slāpekli augsnes profilā un nitrātu koncentrāciju pazemes un virszemes ūdensobjektos, gan apstākļos, kad atkāpi piemēro, gan apstākļos, kad to nepiemēro, veic augsnes, virszemes ūdensobjektu un pazemes ūdensobjektu monitoringu. Monitoringu veic saimniecības lauku mērogā ar lauksaimniecisko darbību saistītās noteces monitoringa baseinos. Monitoringa objekti aptver galvenos augsnes tipus, mēslošanas prakses veidus un kultūraugu veidus.

3. Pastiprinātu ūdens monitoringu veic lauksaimnieciskajos sateces baseinos, kas atrodas visvairāk apdraudēto ūdensobjektu tuvumā.

4. Apsekojumus par vietējo zemes izmantojumu, augseku un lauksaimniecības praksi veic saimniecībās, kam piemēro individuālo atkāpi. Iegūto informāciju un datus no barības vielu analīzes, kas minēta 5. panta 6. punktā, un monitoringa, kas minēts šā panta 2. punktā, izmanto nitrātu un fosfora zudumu apmēra modelēšanas aprēķinos par saimniecībām, kam piemēro atkāpi.

8. pants

Pārbaudes

1. Kompetentās iestādes nodrošina, ka visiem atkāpes pieteikumiem veic administratīvo pārbaudi. Ja pārbaudes rezultāti liecina, ka 5. un 6. pantā paredzētie nosacījumi nav ievēroti, par to informē pieteikuma iesniedzēju. Šādā gadījumā pieteikumu uzskata par noraidītu.

2. Pamatojoties uz riska analīzi, iepriekšējo gadu pārbaužu rezultātiem un to tiesību aktu piemērošanas vispārējo izlases veida pārbaužu rezultātiem, ar ko īsteno Direktīvu 91/676/EEK, izveido klātienes inspekciju programmu. Klātienes inspekcijas veic vismaz 5 % saimniecību, kurām piemēro individuālo atkāpi, lai pārbaudītu, vai tiek izpildīti šā lēmuma 5. un 6. pantā izklāstītie nosacījumi. Ja pārbaudēs tiek konstatēta neatbilstība nosacījumiem, lauksaimnieku par to informē. Šādā gadījumā atkāpes pieprasījumu par nākamo gadu uzskata par noraidītu.

3. Kompetentajām iestādēm piešķir vajadzīgās pilnvaras un līdzekļus, lai pārbaudītu atbilstību atkāpei, kas piešķirta ar šo lēmumu.

9. pants

Ziņošana

Kompetentās iestādes katru gadu līdz jūnijam iesniedz ziņojumu, kurā ietverama šāda informācija:

a) kartes, kurās attēlota saimniecību procentuālā daļa, mājlopu procentuālā daļa un lauksaimniecības zemes procentuālā daļa, uz ko attiecas individuālās atkāpes, par katru apgabalu, kā arī kartes par vietējo zemes izmantojumu, kas minētas 7. panta 1. punktā;

b) pazemes un virszemes ūdensobjektu monitoringa rezultāti attiecībā uz nitrātu un fosfora koncentrāciju, tostarp informācija par ūdens kvalitātes tendencēm, gan apstākļos, kad atkāpi piemēro, gan apstākļos, kad to nepiemēro, kā arī dati par atkāpes ietekmi uz ūdens kvalitāti, kā minēts 7. panta 2. punktā;

c) augsnes monitoringa rezultāti attiecībā uz slāpekļa un fosfora koncentrāciju augsnes ūdeņos un minerālo slāpekli augsnes profilā gan apstākļos, kad atkāpi piemēro, gan apstākļos, kad to nepiemēro, kā minēts 7. panta 2. punktā;

d) kopsavilkums un novērtējums par datiem, kas iegūti pastiprinātā ūdens monitoringa procesā, kurš minēts 7. panta 3. punktā;

e) šā lēmuma 7. panta 4. punktā minēto vietējā zemes izmantojuma, augsekas un lauksaimniecības prakses apsekojumu rezultāti;

f) šā lēmuma 7. panta 4. punktā minēto modelēšanas aprēķinu rezultāti par nitrātu un fosfora zudumu attiecībā uz saimniecībām, kam piemēro individuālo atkāpi;

g) atkāpes nosacījumu ievērošanas novērtējums, kura pamatā ir pārbaudes saimniecību līmenī, un informācija par saimniecībām, kas nav ievērojušas nosacījumus, pamatojoties uz 8. panta 1. un 2. punktā minēto administratīvo pārbaužu un klātienes inspekciju rezultātiem.

10. pants

Piemērošana

Šo lēmumu piemēro saistībā ar noteikumiem, ar ko nosaka apdraudētās teritorijas Anglijā (LA Nr. 2013/2619), Skotijā (Skotijas 2002. gada LA Nr. 276 un Skotijas 2002. gada LA Nr. 546) un Velsā (LA Nr. 2013/2506 (W. 245)), un saistībā ar noteikumiem, ar ko īsteno rīcības programmu Anglijā (LA Nr. 2008/2349 un grozošie noteikumi LA Nr. 2009/3160, LA Nr. 2012/1849, LA Nr. 2013/1001 un LA Nr. 2013/2619), Skotijā (Skotijas LA Nr. 2008/298 un grozošie noteikumi Skotijas LA Nr. 2013/123) un Velsā (LA Nr. 2013/2506 (W. 245)).

Šis lēmums zaudē spēku 2016. gada 31. decembrī.

11. pants

Šis lēmums ir adresēts Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotajai Karalistei.

Briselē, 2013. gada 18. decembrī

Komisijas vārdā –
Komisijas loceklis
Janez POTOČNIK